

[Peter Ravn.]

betydelig rigdomsreserve. Her er virkelig ubrugte evner, som kan udnyttes, og denne lovgivning kan blive et vigtigt led i hele vort fremtidige uddannelsessystem.

Axel Kristensen: Det forekommer mig, at der ikke er nogen særlig grund til at gennemgå ændringsforslagene eller deres motivering. Det, der behøves at siges om dem, er jo sagt ved første behandling og i betænkningen. Det vil være at spille tingets tid at gentage de ting, som enhver kan læse sig til. Jeg vil derfor i det væsentlige holde mig til det, ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem nr. Peter Ravn, har sagt.

Jeg er helt og aldeles enig med den ærede ordfører for socialdemokratiet i, at uddannelsen af den danske arbejderstand — det være sig faglærte eller ufaglærte, i det hele taget uddannelsen af den danske befolkning — er et af de vigtigste spørgsmål, der ligger for, hvis vi skal klare os. Interessen for denne sag er lige så stor hos os, som den er hos socialdemokratiet. Jeg mener netop, at det, der foreslås her, ikke i tilstrækkeligt omfang vil give tilstrækkelig god uddannelse. Det er, ligesom man i for høj grad tænker på omskoling, at folk vil skifte arbejde, på manuel uddannelse. Sandheden er den, at der af den arbejderstand, vi skal have også i industrien af ufaglærte, kræves en langt større viden end tidligere. Man skal have begreb om fysik og kemi, man skal have forstand på måling og en lang række andre ting, som er fælles fra den ene virksomhed til den anden, og derfor er de argumenter, der bliver fremført imod den uddannelse af de unge på 16-18 år, som vi har lagt vægt på, forkert. Det, at de skifter arbejdsplads eller går over til en anden form for arbejde, betyder ikke, at den uddannelse, de har fået, er spildt. Om de så har fået denne uddannelse hos mig eller hos en anden, er ligegyldigt, når blot de alle har fået den. Det kan netop være en fordel, at de i nogen måde skifter fra sted til sted, så de får en udvikling herved.

Jeg kan ikke se, at det, vi har foreslået om de 16-18-årige, en fastere tilknytning til en erhvervsvirksomhed og en parallelt løbende uddannelse for de ufaglærte, har noget som helst med de faglærte at gøre.

De faglærte lærer et bestemt fag, en bestemt afgrænset arbejdsform, og den bliver ikke berørt af, at alle de, der nu skal være ufaglærte arbejdsmænd eller arbejdskvinder i virksomhederne, også får en uddannelse og også får en kontraktmæssig tilknytning. Dette klares aldeles ikke ved ungdomsskoleloven eller på nogen anden måde. Så længe de ikke får denne faste tilknytning til en virksomhed igennem en længere periode, får de ikke den erhvervsmæssige udvikling, som er forudsætningen for, at de får noget ud af uddannelsen, og det er ikke noget, der kan etableres ud i luften. Vi kunne ikke have en lærlinguddannelse, hvis vi ikke havde en lærlingelov. Det drejer sig ikke alene om de tekniske skoler — det er såmænd det mindste af det — det drejer sig om forholdet på arbejdspladsen og den ansattes forhold til arbejdsgiveren.

Alle disse ting må klares, hvis tilknytningen skal kunne skabes. Den ærede ordfører for socialdemokratiet hævder, at der ingen interesse er for det? Hvordan kan man vide noget om det, når der ikke er skabt muligheder for det. Man kunne dog skabe disse muligheder. Jeg har dog haft lidt med erhvervslivet at gøre, og jeg føler mig meget sikker på, at hvis man ville give os alle de muligheder, denne lovgivning kan give, ville vi antage et betydeligt antal unge mennesker, som det aldrig var meningen skulle i lære senere, og anbringe dem sådan, at de fik en virkelig uddannelse som industriarbejdere — og det er så sandelig ikke nogen ringe uddannelse. Det er det, vi har brug for.

Jeg mener, at den vurdering, socialdemokratiet anlægger, er helt forkert, og jeg mener, det er helt urimeligt at skabe mulighed for en stor og dyr uddannelse af dem, der er blevet voksne arbejdere, når man samtidig opretholder en stadig tilgang af unge, der ingen uddannelse har fået. Det må være langt vigtigere og værdifuldere at give dem en fælles uddannelse, og det en fællesuddannelse i store træk — det kan være, der skal være tre eller fire typer efter de forskellige hovedbrancher. Men det er i det store og hele en fællesuddannelse, der skal til. Den vil være uhyre nyttig for alle, så senere uddannelse vil være overflødig. Det er langt dyrere og vanskeligere, når folk er blevet forsørgere, og de vil så